

Namens Monique mag jullie allen welkom heten bij deze tentoonstelling VOORMOEDERS.

Voor wie mij niet kent mijn naam is Marie José Eijkemans en ik volg het werk van Monique, al zo'n 25 jaar op de voet, als betrokken vriendin. Daarnaast is het mijn vak om mensen beter te laten kijken naar kunst, ik werk bij museum De Pont. Voor mij is het een uitdaging om goed te kijken maar ook te luisteren naar de vragen die het schilderij jou stelt. Want bij een goed werk komt er altijd een gesprek op gang. Contact dus!

Nou zegt Monique dat haar portretten juist zwijgen. In haar woorden: *“Het zijn zwijgende bitches, een beetje uit de hoogte, ze bekijken jou en vragen zich af wat jij hier komt doen?”* Het is waar; ze hangen net iets te hoog.. op ons neer te kijken. Daarmee rijst de vraag, hoe we ons tot deze schilderijen moeten verhouden?

Komen we hier in een soort privé portretten galerij? Een soort familiealbum met tantes, ooms en anderen die de genenpoel met Monique delen? Tante Annie, ome Karel of vader Johannus?

MAW is Monique Klaassens eigenlijk een portretschilder? En zo ja, wat moeten wij dan met die familie- kiekjes? Of overstijgen deze schilderijen het persoonlijke karakter?

Op zoek met google op PORTRETschilder, dan kom je bij een paar interessante gegevens uit; zo schijnt het dat slechts 1 op de 10 portretten je frontaal aankijkt, De geportretteerden uit Renaissance, of uit onze gouden eeuw, lieten zich meestal zien, ze toonden zich maar Ze keken niet terug . of het moesten ICONEN zijn; zoals bijv Maria. Die, als portret meer functioneerde als symbool dan als een individu.

Het is dus vrij uitzonderlijk dat een portret terugkijkt.

Als er dan eens zo'n frontaal schilderij ons aankijkt , heb je kans dat het wereldberoemd wordt.— (Dus sla je slag vandaag)

Denk aan de Mona Lisa van Leonardo DaVinci.

Het is het portret van een dame, waarschijnlijk **Lisa Gherardini**, de echtgenote van Francesco del Giocondo. Het werd **La Giocondo** genoemd. Waarmee haar identiteit teruggebracht werd tot vrouw van de opdrachtgever. Maar in bijna alle talen is de titel toch Mona Lisa geworden. En dat komt omdat zij terugkijkt. Ze maakt contact met haar ogen stuurt ze jou een individuele boodschap. Mona Lisa betekent : Mevrouw Lisa. Maar vooral in de betekenis van Mijn Vrouw. En zo wordt zij nu bekeken. Ze is niet meer de vrouw van Giocondo maar ze staat voor een universele vrouw. Mijn Vrouw!. Er komen nu dagelijks zo'n 20.000 mensen naar haar kijken. En zij kijkt terug. Maar de persoon Lisa Gherardini, is zij ontstegen.

Ik durf te wedden dat ik maar een paar steekwoorden nodig heb om een ander beroemd Portret voor jullie naar boven te halen. Het groenogige meisje uit Afghanistan. Lang op de Novib kalender gestaan. Ook zij maakt contact en omdat ze ons aankijkt, vergeten wij haar niet!

Ook de portretten van Monique zijn frontaal en ze hebben ogen die ons aankijken. Sterker nog; ze hebben veel ogen? Door te kijken **be-oog** je iets. Dan heb je een doel.

Monique zegt zelf: "*Kijkend naar de portretten van mijn tantes denk ik vaak: wie ben je toch en welk geheim draag je met je mee? Ik schilder ze en... als het doek klaar is kijken de ogen van mijn tantes me aan. Ik herken me in hun blik. In hun gezicht ontmoet ik steeds mijzelf.*"

Oke , zijn deze schilderijen dan eigenlijk zelf-portretten?

Om dat te onderzoeken moet ik hier nog een kunstenaar noemen met beroemde portretten. **Cindy Sherman** maakt foto's van zichzelf maar dan telkens in een andere rol. Ze is tegelijkertijd fotograaf en model. Toch noemt ze haar foto's nooit zelfportretten. Sherman gaat juist haar eigen identiteit uit de weg door zichzelf keer op keer in een volstrekt andere gedaante te fotograferen. De rol is het onderwerp maar door de ogen van Cindy Sherman die ons frontaal aankijken vraagt ze: Wie ben je? Hoeveel mensen heb jij in je? Je kent me **niet** maar ook weer **wel!**

Van de 29 werken hier hebben 11 werken een titel die verwijst naar een persoon. Naast Annie, Johannus en Karel hebben we dan ook nog Marijke, Coby, Koos Helena, Margareta, Petronella ,Ida en Ilse.

Ze kijken. maar kijken ook langs je heen.

Tussen contact en afstand.

Net zo meerduidig als de werken van Sherman en net zo universeel als de Mona Lisa.

Daarnaast toont Monique hier ook een serie, getiteld; "Nog net zichtbaar". Ook weer een titel die ook twee kanten op kan. Zijn de tekeningen nog net zichtbaar, omdat ze aan het verdwijnen zijn of zijn nog niet zichtbaar omdat ze opkomen. Dus ze zweven:

Tussen wel en niet.

Tussen verleden en toekomst.

Samenvattend denk ik dat de werken van Monique geen, portretten of zelfportretten zijn, -vvv-, maar het zijn gewoon heel heel goede schilderijen. Want een goed schilderij laat ons **namelijk bewegen tussen verschillende perspectieven** . Een goed werk is niet eenduidig. Een goed werk rekt het kijken op.

En dat maakt kunst kijken zo leuk. Het rekt het kijken op en maakt ons kijken rijker. Monique rekt ons kijken op door ons als een flipperkastbal telkens meerdere kanten op te laten stuiteren.

Deze tantes uit het familiealbum worden universele voormoeders
Ze zijn Monique maar ook een optelsom van alle genen waaruit zij-en
wij allen uit zijn opgebouwd.

Bedankt Monique, voor het gesprek met je portretten. En voor een klein
inzicht:

Om met Barrico te spreken uit de Barbaren:
In elke kluit aarde kan je de hele akker vinden.
